

Historia

Ramowy plan nauczania w gimnazjum zakłada, że w cyklu trzyletnim zajęcia edukacyjne z historii należy zrealizować co najmniej w wymiarze 190 godzin. Proponowany poniżej podział jest wyłącznie propozycją, którą nauczyciel może udoskonalić, dostosowując go do warunków i specyfiki szkoły.

klasa	tygodniowo	Ilość godzin w roku szkolnym	Razem
Klasa 1	2	<ul style="list-style-type: none"> • na realizację treści w programie nauczania – 46 • na lekcje powtórzeniowe i sprawdziany – 10 • na inne formy aktywności (w tym wyjścia edukacyjne) – 6 	62
Klasa 2	2	<ul style="list-style-type: none"> • na realizację treści w programie nauczania – 44 • na lekcje powtórzeniowe i sprawdziany – 12 • na inne formy aktywności (w tym wyjścia edukacyjne) – 6 	62
Klasa 3	2	<ul style="list-style-type: none"> • na realizację treści w programie nauczania – 40 • na lekcje powtórzeniowe i sprawdziany – 10 • na inne formy aktywności i zajęcia historyczne po egzaminie – 16 	66

Rozkład materiału dla klasy I

Nr lekcji	Tematy lekcji	Treści
1	Lekcja organizacyjna	Zapoznanie uczniów z zakresem materiału, kryteriami i sposobem oceniania.
Prehistoria i Starożytny Wschód		
2	Chronologia w historii	Periodyzacja dziejów. Pojęcie czasu historycznego.
3	Warsztat badawczy historyka	Nauki pomocnicze historii. Źródła historyczne. Zasady pracy ze źródłem.
4	Człowiek pierwotny	Pradzieje ludzkości. Życie człowieka w paleolicie.
5	Myśliwy staje się rolnikiem – rewolucja neolityczna	Rewolucja neolityczna. Znaczenie rolnictwa dla powstania i rozwoju cywilizacji.
6	Mezopotamia	Warunki życia nad Tygrysem i Eufratem. Sumerowie i ich osiągnięcia.
7	Tajemnice Babilonu	Babilończycy. Prawodawstwo Hammurabiego. Religia – politeizm.
8	Egipt – państwo nad Nilem	Warunki życia w Egipcie. Społeczeństwo Egiptu – jego prawa i obowiązki. Organizacja państwa. Pismo hieroglificzne.
9	W świątyni egipskiej	Religia – politeizm, najważniejsi bogowie. Wyobrażenia o życiu pozagrobowym. Rola kapłanów. Osiągnięcia Egipcjan: system irygacyjny, budownictwo, nauka – medycyna, matematyka, astronomia.
10	Palestyna	Warunki naturalne w Palestynie. Państwo. Religia – monoteizm. Zasady judaizmu, symbole i zwyczaje religijne.
11	Lekcja powtórzeniowa – Osiągnięcia ludów Starożytnego Wschodu	
12	Praca klasowa – Starożytny Wschód	

Starożytna Grecja		
13	Starożytna Grecja i jej mieszkańcy	Warunki naturalne i ich wpływ na zajęcia ludności. Ustrój państw greckich – polis. Wielka kolonizacja.
14	Wierzenia Greków	Religia – politeizm, najważniejsi bogowie. Mity, wyrocznie.
15	Igrzyska olimpijskie	Igrzyska olimpijskie i ich rola jako czynnika integrującego starożytnych Greków. Dyscypliny olimpijskie.
16	Sparta	Warunki naturalne Sparty. Organizacja państwa. Społeczeństwo Sparty. Wychowanie spartańskie.
17	Ateny	Położenie Aten. Organizacja państwa – instytucje demokracji ateńskiej. Społeczeństwo ateńskie. Porównanie demokracji ateńskiej ze współczesnymi demokracjami.
18	Wojny Greków z Persami	Persja i jej organizacja. Przyczyny konfliktu grecko-perskiego. Maraton, Termopile, Salamina. Armia grecka.
19	Sztuka grecka	Ateny za Peryklesa. Literatura. Nauka grecka. Filozofia grecka – Platon, Arystoteles. Style architektoniczne.
20	Teatr grecki	Wielkie Dionizje. Rola teatru. Sławni dramatopisarze. Dziedzictwo starożytnej Grecji – wpływ kultury greckiej na kulturę współczesnej Europy.
21	Podboje Aleksandra Wielkiego	Macedonia. Wyprawa przeciw Persji. Imperium Aleksandra Wielkiego – narodziny hellenistycznego świata. Osiągnięcia kultury hellenistycznej.
22	Lekcja powtórzeniowa – Dziedzictwo cywilizacyjne Greków	
23	Praca klasowa – Starożytna Grecja	
Starożytny Rzym		
24	Italia – kraj i mieszkańcy	Warunki naturalne Italii. Legendarne i historyczne początki Rzymu. Rzym w czasach królewskich. Republika rzymska i jej organizacja.
25	Pierwsze podboje	Patrycjusze i plebejusze. Podbój i organizacja Italii. Armia rzymska.
26	Powstanie Imperium Rzymskiego	Wojny Rzymian z Kartagimą. Dalsze podboje. Organizacja imperium i terenów podbitych.
27	Niewolnictwo	Życie niewolników. Gładiatorzy. Powstanie Spartakusa.
28	Upadek republiki – cesarstwo rzymskie	Rządy Juliusza Cezara. Walki o władzę po śmierci Juliusza Cezara. Narodziny pryncypatu. Zasady sprawowania władzy. Podboje Rzymian w okresie cesarstwa.
29	Narodziny chrześcijaństwa	Nauka Jezusa Chrystusa. Ewangelia. Główne zasady chrześcijaństwa. Prześladowania pierwszych chrześcijan. Chrześcijaństwo religią panującą.
30	Życie codzienne i osiągnięcia starożytnego Rzymu	Cesarski Rzym. Rodzina rzymska. Architektura i drogi. Prawo rzymskie. Wpływy kultury greckiej. Osiągnięcia cywilizacyjne Rzymian.
31	Upadek cesarstwa rzymskiego	Kryzys i podział imperium. Napór barbarzyńców. Zewnętrzne i wewnętrzne przyczyny upadku Cesarstwa Zachodniego.
32	Lekcja powtórzeniowa – Cywilizacja rzymska	
33	Praca klasowa – starożytny Rzym	
Średniowieczna Europa		
34	Cesarstwo bizantyjskie	Powstanie cesarstwa bizantyjskiego jako kontynuacji cesarstwa rzymskiego. Rządy Justyniana Wielkiego. Osiągnięcia kultury bizantyjskiej – prawo, architektura, sztuka. Przyczyny i skutki schizmy wschodniej 1054 r.
35	Arabowie	Półwysep Arabski i jego mieszkańcy. Mahomet i jego nauka – podstawowe zasady i symbole islamu. Podboje Arabów.

		Kultura arabska. Rola Arabów jako pośredników pomiędzy Wschodem a Zachodem.
36	Frankowie i państwo Karola Wielkiego	Postanie państwa Franków. Pepin Mały. Powstanie Państwa Kościelnego. Działalność Karola Wielkiego. Organizacja państwa. Renesans karoliński. Rozpad imperium.
37	Spór cesarstwa z papieżem	Początki państwa niemieckiego. Panowanie Ottona III – idea uniwersalnego cesarstwa. Reforma Kościoła za Grzegorza VII. Spór cesarza z papieżem o inwestyturę duchownych.
38	Kultura średniowiecza	Uniwersalizm kultury średniowiecza. Rola Kościoła. Szkolnictwo i nauka.
39	Życie codzienne i sztuka w średniowieczu	Kultura rycerska i miejska. Architektura i sztuka.
40	Średniowieczna gospodarka	Gospodarka wczesnego średniowiecza. Zmiany na wsi XI–XIII w. Osadnictwo. Stosunki feudalne. Rzemiosło. Handel. Kryzys gospodarczy w XIV w.
41	Lekcja powtórzeniowa – Średniowieczna Europa	
42	Praca klasowa – Średniowieczna Europa	
Polska Piastów		
43	Najstarsi mieszkańcy ziem polskich	Wędrowki ludów na ziemiach polskich. Osada w Biskupinie. Słowianie.
44	Powstanie państwa polskiego	Powstanie państwa Polan. Rządy Mieszka. Przyczyny i skutki przyjęcia chrześcijaństwa.
	Panowanie Bolesława Chrobrego	Wyprawa biskupa Wojciecha. Zjazd gnieźnieński i jego skutki. Wojny z Niemcami. Wyprawa na Ruś. Koronacja Bolesława Chrobrego. Życie w Polsce pierwszych Piastów, monarchia patrymonialna.
45	Kryzys i odnowienie monarchii	Panowanie i upadek Mieszka II. Odbudowa państwa przez Kazimierza Odnowiciela. Rządy Bolesława Śmiałego.
46	Rządy Bolesława Krzywoustego i rozbicie dzielnicowe w Polsce	Panowanie Bolesława Krzywoustego. Postanowienia statutu Bolesława Krzywoustego.
47	Sąsiedzi Polski w średniowieczu	Ruś. Czechy. Węgry. Marchia Brandenburska.
48	Kultura średniowiecza w Polsce	Rola Kościoła. Akademia Krakowska. Kultura rycerska i miejska. Architektura romańska i gotycka oraz jej zabytki. Przykłady sztuki średniowiecznej z własnego regionu. Paweł Włodkowic, Wit Stwosz.
49	Państwo zakonne w Prusach	Prusowie i Jaćwiegowie. Powstanie państwa krzyżackiego i jego rozwój terytorialny.
50	Najazd Tatarów	Państwo Czingis-chana. Podboje Tatarów w Europie. Monarchia Henryków Śląskich. Bitwa pod Legnicą.
51	Rozwój gospodarczy na ziemiach polskich w okresie rozbicia dzielnicowego	Rozwój rolnictwa. Lokowanie nowych wsi i miast. Osadnictwo niemieckie. Życie codzienne na wsi i w mieście.
52	Rządy Władysława Łokietka	Straty terytorialne w okresie rozbicia dzielnicowego. Czynniki łączące kraj. Pierwsze próby jednoczenia ziem polskich. Zjednoczenie kraju. Koronacja Władysława Łokietka. Konflikt z Krzyżakami.
53	Panowanie Kazimierza Wielkiego	Koronacja Kazimierza Wielkiego. Polityka zewnętrzna – procesy z Krzyżakami, przyłączenie Rusi Halickiej. Ziemie ruskie. Skutki przyłączenia Rusi Halickiej.
54	Polska czasów Kazimierza	Polityka wewnętrzna – organizacja państwa, system

	Wielkiego	obronny, gospodarka, urbanizacja kraju. Kodyfikacja praw. Założenie Akademii Krakowskiej. Monarchia stanowa. Rządy Ludwika Węgierskiego.
55	Lekcja powtórzeniowa – Polska Piastów. Granice. Ustrój polityczny i społeczny. Gospodarka	
56	Praca klasowa – Polska Piastów	